

DĀRZKOPĪBAS TEHNIKA AR SPECIALIZĀCIJU STĀDU AUDZĒŠANĀ PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS

1. Specializācijas vai saistītās profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
<i>Dārzkopības tehniķis ar specializāciju stādu audzēšanā</i>	Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3.PKL) (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (4.LKI))
2. Profesijas nosaukums	
Dārzkopības tehniķis ar specializāciju stādu audzēšanā ir specializācija profesijai Dārzkopības tehniķis , 3. PKL atbilst 4. LKI līmenim. Uz dārzkopības tehniķi ar specializāciju stādu audzēšanā profesiju attiecināmi dārzkopības tehnika profesijas pienākumi un uzdevumi.	

**3. Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes un attieksmes,
zināšanas un PROFESIONĀLĀS kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
3.1.	Organizēt stādu audzēšanas procesu.	<p>Plānot laiku un nepieciešamos resursus darbu veikšanai.</p> <p>Organizēt darbus saskaņā ar tehnoloģisko karti.</p> <p>Plānot savu un padoto darbu.</p> <p>Sekot stādu audzēšanas tirgus tendencēm.</p> <p>Uzskaitīt un analizēt esošos resursus.</p> <p>Atrast un izvēlēties piemērotāko tehniku, materiālus, aprīkojumu, būves, atbilstoši saimniecības profilam un iespējām.</p> <p>Izvēlēties saimniecības iespējām, agroklimatiskajiem apstākļiem un tirgum piemērotākās augu sugas un šķirnes.</p> <p>Izvēlēties stādu audzēšanai nepieciešamos materiālus, instrumentus un aprīkojumu.</p> <p>Prognozēt produkcijas daudzumu.</p> <p>Sekot līdzī sugu un šķirņu piedāvājumam un pieprasījumam.</p> <p>Sekot līdzī stādu audzēšanas tehnoloģiju attīstībai.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Stādu audzēšanas tehnikas, materiālu, aprīkojuma un būvju veidi. Stādu audzēšanas materiālu un aprīkojumu pieejamība tirgū. Augu karantīnas noteikumi. Sugu un šķirņu piedāvājums, to izvēles kritēriji, pieprasījums tirgū pēc noteiktām šķirnēm. Stādu audzēšanai pieejamā tehnika un tehnoloģijas.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Stādu audzēšanas tehnoloģijas, darba laika patēriņš darbu veikšanai. Stādu audzēšanas tehnoloģiskās kartes, termiņi, apzīmējumi. Datora un datorprogrammu lietošana, informācijas apstrādes metodes. Stādu audzēšanas tehnikas un iekārtu pielietošana, tehnoloģiskie procesi, augsnes sastāvs, inventarizācijas veikšanas principi. Augu vides prasības, agroklimatisko apstākļu ietekme uz augu stādīšanu, audzēšanu un attīstību. Materiālu, instrumentu un aprīkojuma patēriņa normas. Materiālu (podi, kasetes, substrāti atsaites, segumi, mulčas materiāli) īpašības, to kvalitātes rādītāji. Faktori, kas ietekmē produkcijas daudzumu - suga, šķirne, stādīšanas un audzēšanas blīvums, laika apstākļi, augsne, mēslošana, augu aizsardzības līdzekļi (turpmāk AAL), agrotehnika.</p>	<p>Spēja organizēt stādu audzēšanas procesu, sekojot līdzī jaunākajām tirgus tendencēm un audzēšanas tehnoloģijām, izvēloties nepieciešamos resursus un piemērotākās augu sugas un šķirnes.</p>	4. LKI

3.2.	Dokumentēt stādu audzēšanas tehnoloģisko procesu.	Izstrādāt tehnoloģisko karti audzējamiem augiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Stādu audzēšanas, instrumentu, tehnikas un aprīkojuma pielietošana. Stādu audzēšanas normatīvo aktu prasības. Dokumentu noformēšanas tehniskās prasības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Stādu audzēšanas tehnoloģiskās kartes sastādīšanas prasības. Augu attīstības stadijas, darbu secība, laika un resursu patēriņa normas. Stādu audzēšanas, kopšanas pasākumi, metodes un laiks.	Spēja izstrādāt stādaudzēšanas tehnoloģisko karti un uzturēt kārtībā dokumentāciju.	4. LKI
		Sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām lauksaimniecības nozarē.			
		Uzturēt kārtībā nozarei specifisko dokumentāciju.			
3.3.	Sagatavot segtās platības stādu audzēšanai.	Iegādāties stādu audzēšanai nepieciešamos materiālus, instrumentus un aprīkojumu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Segtās platības tīrīšanas un dezinfekcijas līdzekļi un to pielietojums. Augsnes skābuma un bāziskuma (turpmāk pH) un augsnes sāļuma (turpmāk EC) jēdziens un to līmeņu atbilstība konkrētai audzējamai kultūrai. Stādu audzēšanai piemērotu substrātu veidi un to sagatavošanas principi. Segto platību segumu veidi, to izmantošana, kopšana un remonts. Laistīšanas, mēslošanas, ēnošanas un apkures sistēmu veidi, izmantošana un kopšana.	Spēja sagatavot segtās platības stādu audzēšanai.	4. LKI
		Tīrīt un dezinficēt segto platību.			
		Sagatavot augsni un substrātu.			
		Pārbaudīt un sagatavot segto platību segumu.			
		Sagatavot un pārbaudīt segto platību aprīkojumu un iekārtas.			
3.4.	Uzturēt stādu poligonu.	Izvēlēties saimniecības iespējām atbilstošu poligona seguma un aprīkojuma veidu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Augsnes seguma veidi un pielietošana. Pamatnes sagatavošanas principi. Laistīšanas sistēmu izvēles kritēriji un to izmantošanas iespējas fertigācijā. Augu ēnošanas, tumšošanas sistēmas veidi un to nozīme augu attīstībā. Augu transportēšanas prasības un	Spēja izvēlēties saimniecības iespējām atbilstošu poligona seguma un aprīkojuma veidu un uzturēt stādu poligonu.	4. LKI
		Organizēt stādu poligona izveidi.			
		Organizēt augu transportēšanu (no siltumnīcas uz lauku, no viena lauka uz			

		otru, no lauka uz glabāšanas vietu).	iespējas. Mehанизācijas un automatizācijas iespējas.		
3.5.	Sēt un stādīt augus.	Izvēlēties piemērotāko sēšanas un stādīšanas metodi.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sēšanas un stādīšanas veidi un laiki. Sēšanas un stādīšanas mehанизācijas iespējas.	Spēja sēt un stādīt augus izvēloties piemērotāko metodi.	4. LKI
		Sagatavot vai izvēlēties augsni, substrātu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Tiešās sēšanas principi. Stādu audzēšanai piemērotu substrātu veidi un to sagatavošanas principi.		
		Veikt tiešo sēju.			
		Stādīt augus.			
3.6.	Pavairot augus.	Izvēlēties piemērotākās mātes augu sugas un šķirnes, atbilstoši saimniecības specifikai un audzēšanas tehnoloģijām.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Augu morfoloģija, mātesaugu vērtēšanas kritēriji. Augu pavairošanas veidi un tehnoloģijas. Pavairošanas automatizācija.	Spēja izvēlēties mātesaugus un pavairot augus.	4. LKI
		Ierīkot un uzturēt mātesaugu stādījumus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Mātesaugu audzēšanas tehnoloģijas. Pavairojamā materiāla veidi un ievākšanas laiki. Pavairojamā materiāla uzglabāšanas un sagatavošanas metodes, apstākļi. Izvēlētās pavairošanas tehnoloģijas pielietošana praksē. Substrātu izvēles kritēriji. Augu pavairošanas materiāli un instrumenti un pielietojums. Pavairotā materiāla audzēšanas metodes, aprīkojums, tā izmantošanas iespējas. Jaunstādu attīstībai labvēlīgi apstākļi, to nodrošināšanas iespējas. Procesu automatizācija.		
		Izvēlēties pavairošanas tehnoloģiju.			
		Ievākt pavairojamo materiālu.			
		Uzglabāt un sagatavot pavairojamo materiālu.			
		Izvēlēties piemērotāko pavairotā materiāla audzēšanas metodi un aprīkojumu, atbilstoši saimniecības iespējām.			
		Audzēt un kopt pavairotu materiālu (jaunstādus).			
		Uzturēt labvēlīgus apstākļus jaunstādu attīstībai.			
3.7.	Mēslojot augus atbilstoši	Sastādīt augu mēslošanas plānu.	<u>Izpratnes līmenī:</u>	Spēja izvēlēties piemērotāko mēslošanas	4. LKI

	tehnoloģijai.	Izvēlēties piemērotāko augu mēslošanas līdzekli un metodi.	Augu specifiskās mēslošanas metodes un mēslošanas līdzekļi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mēslošanas plāna sastādīšanas principi. Normatīvo aktu prasības. Sugu un šķirņu prasības pēc barības elementiem.	līdzekļi un mēslo augus.	
		Mēslo stādus.			
3.8.	Veikt augu aizsardzības pasākumus audzējamiem augiem.	Izstrādāt augu aizsardzības plānu audzējamiem augiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Augu aizsardzības līdzekļu reģistrs. Augu aizsardzības metodes un paņēmieni Vides aizsardzības prasības, strādājot ar AAL. Sugām raksturīgie kaitīgie organismi. Veselīga auga pazīmes. Sugām raksturīgie kaitīgie organismi, to ierobežošanas metodes un līdzekļi. Publiski pieejamas kaitīgo organismu izplatības datu bāzes. Mehānizācijas un robotizācijas iespējas.	Spēja sastādīt audzējamo augu aizsardzības plānu, izvēlēties piemērotāko augu aizsardzības līdzekli un metodi un organizēt augu aizsardzību pret abiotiskiem faktoriem.	4. LKI
		Apsēkot augus.			
		Izmantot publiski pieejamā kaitīgo organismu monitoringa datus iespējamā kaitējuma novēršanai.			
		Atpazīt kaitīgos organismus.			
		Izvēlēties piemērotāko augu aizsardzības līdzekli (AAL) un metodi.			
		Veikt kaitīgo organismu ierobežošanas pasākumus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Audzējamajiem augiem raksturīgie kaitīgie organismi, to bioloģiskās īpašības. Procentu aprēķini (AAL izlietojuma plānošanai). AAL lietošanas iekārtu pielietošana. Augu aizsardzības līdzekļu etiķetēs un instrukcijās norādītās informācijas pielietošana praksē. Darba drošības pasākumi, strādājot ar AAL. Abiotisko faktoru ietekme uz augu attīstību. Abiotisko faktoru ierobežojošie materiāli un aprīkojums, tā pielietošana.		
		Organizēt augu aizsardzību pret abiotiskiem faktoriem.			

3.9.	Veikt agrotehniskos pasākumus audzējamiem augiem.	Izvēlēties un pielietot piemērotus instrumentus un aprīkojumu konkrētam darbam.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Mehанизācijas iespējas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Augu veidošanas pamatprincipi, metodes un laiki. Augu kopšanas tehnikas piedāvājums un pielietošana.	Spēja patstāvīgi veikt agrotehniskos pasākumus audzējamiem augiem.	4. LKI
		Veidot un balsīt augus.			
		Laisīt un mēsīt augus.			
		Ravēt un rušināt augus.			
		Izvietot augus.			
		Ēnot un tumšot augus.			
3.10.	Sagatavot stādus realizācijai.	Novērtēt augu gatavību realizācijai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Augu izmantošanas iespējas. Augu morfoloģija. <u>Lietošanas līmenī:</u> Produkcijas atlasīšanas tehnikas, taras un instrumentu veidi un pielietošana. Produkcijas marķēšanas tehnikas pielietošanas iespējas, uzskaitē, produkcijas marķēšanas prasības. Iepakojuma materiāla veidi. Transportlīdzekļu veidi produkcijas transportēšanai. Augu transportēšanas prasības. Fitosanitārās prasības augu pārvadāšanai.	Spēja sagatavot stādus realizācijai un transportēt uz tirdzniecības vietu.	4. LKI
		Izvērtēt produkcijas piemērotību izmantošanas veidam.			
		Izvēlēties atbilstošu tehniku, taru, instrumentus augu produkcijas atlasīšanas veidam.			
		Izvēlēties atbilstošu marķējuma veidu un to pielietot.			
		Sagatavot produkciju transportēšanai uz tirdzniecības vietu .			
		Izvēlēties piemērotus transporta līdzekļus augu transportēšanai.			
		Organizēt stādu produkcijas iekraušanu un transportēšanu uz tirdzniecības vietu.			
3.11.	Uzglabāt augus.	Nodrošināt augiem piemērotus uzglabāšanas apstākļus līdz realizācijai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Optimālie apstākļi augu pārziemināšanai. Darba mehanizācijas iespējas. Slodzes ergonomikas pamati.	Spēja sagatavot augus pārziemināšanai un tos uzglabāt līdz realizācijai, ievērojot optimālos uzglabāšanas režīmus.	4. LKI
		Izvēlēties piemērotākās augu pārziemināšanas metodes.			

	Sagatavot augus pārziemināšanai.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Augu bioloģiskās prasības veiksmīgai pārziemināšanai. Pārziemināšanas metodes, to izvēles kritēriji. Dezinfekcijas līdzekļi. Augu mikroklimata prasības uzglabāšanas laikā. Augu uzglabāšanas prasības. Fizioloģiskie procesi augos uzglabāšanas laikā. Mikroklimata ietekme uz augu uzglabāšanu.		
	Nodrošināt optimālus apstākļus augu pārziemošanai stādu laukumā.			
	Sagatavot glabātavu augu uzglabāšanai.			
	Iztīrīt, dezinficēt telpas un taru.			
	Pārbaudīt mikroklimata nodrošinājuma iekārtu darbību.			
	Sakārtot darba vidi maksimālas darba efektivitātes sasniegšanai.			
	Izvietot augus, atbilstoši produkcijas veidam un uzglabāšanas prasībām.			
	Iestātīt uzglabāšanas režīmus.			
	Pārraudzīt uzglabāšanas režīmu.			

Vispārīga informācija	
Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs	<p>Biedrība "Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome".</p> <p>Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Marija Gailīte – eksperte, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības atbalsta centrs, konsultants dārzeņu audzēšana, Biedrības Latvijas Dārznieks. Eksperts dārzenkopībā, dārzkopībā; – Gunta Krastiņa – eksperte, Bulduru Dārzkopības vidusskolas lektore, izglītības programmas "Dārzkopība" vadītāja – eksperts augļkopībā; – Iveta Ozola - eksperte, Bulduru Dārzkopības vidusskola – daiļdārzniecība vadītāja, VID Dārzs - valdes locekle, eksperts puķkopībā un stādu audzēšanā; – Ilva Ozola - eksperte, Nacionālais botāniskais dārzs- nodaļas vadītāja, eksperts puķkopībā; – Zane Zeltiņa - eksperte, SIA Stādaudzētava "Baižas" valdes locekle, eksperts puķkopībā un stādu audzēšanā; – Andrejs Vītolīņš – moderators, SIA "Stādu audzētava "Dimzas""; – Vija Daukšte – moderatora asistente, Preiļu 2.vidusskola, skolotāja. <p>Metodiskais atbalsts:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bruno Braunšteins – Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākais eksperts satura izstrādes jautājumos.
Profesionālās kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	<p>Ekspertu darba grupa:</p> <p>Ilze Slokenberga – Zemkopības ministrijas Stratēģijas analīzes nodaļas vadītāja;</p> <p>Indra Cimermane – Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomes izpilddirektore;</p> <p>Vēsma Šumska – Malnavas Koledžas lektore;</p> <p>Andrejs Vītolīņš – Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības nozaru ekspertu padomes priekšsēdētājs;</p> <p>Rita Jaurēna – Valsts izglītības satura centra Profesionālās izglītības departamenta Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente.</p>
Profesionālās kvalifikācijas prasību NEP atzinums	13.08.2018.
Profesionālās kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	15.08.2018.
Profesionālās kvalifikācijas prasību iepriekš saskaņotās redakcijas	Nav.